Verksemdplan for oppvekst

2016/2017 og 2017/2018

Sør-Fron kommune

Innhald

1. Innleiing 3

2. Nasjonale og lokale føringar 3

3. Visjon og verdiar 4
   3.1 Overordna visjon for skular og barnehagar i Sør-Fron 4
   3.2 Verdiar 4

4. Dei faglege og kvalitative måla vi ønskjer å oppnå 5
   4.1 Felles pedagogisk plattform 5
   4.2 Rammefaktorar 6
   4.3 Kompetanse 7
   4.4 Læringsmiljø § 9A-3 Opplæringslova 7
   4.5 Mål for førebygging av mobbing 7
   4.6 Tilpassa opplæring § 1-3 Opplæringslova 8
   4.7 Grunnlag for vurdering 9
   4.8 Lese- og skriveopplæring, matematikkopplæring og engelskopplæring 9
   4.9 Digital kompetanse 10
   4.10 Medverknad 10
   4.11 Kvalitetsvurderingssystem om krav i opplæringslova og forskrifter 11
   4.12 Måloppnåing i kvalitetsvurderingssystemet 11

5. Kommunale satsingsområder 12
   5.1 Arbeid med barna/elevane sitt læringsmiljø 12
   5.2 Ungdomsskulesatsinga 14
   5.3 Vurdering for læring 14
   5.4 Lokalt læreplanarbeid 15

6. Desse samarbeider oppvekst med 16

1. Innleiing

Verksemdplanen for oppvekst er eit overordna kommunalt dokument og er forpliktande for alle i oppvekst.

Verksemdplanen skal hjelpe oss å halde fokus mot vårt langsiktige mål gjennom å prioritere dei riktige satsingsområda og ta dei riktige vala. Verksemdplanen er i så måte meint å vere ein utviklingsplan. Den skal skildre kva Sør-Fron kommune oppvekst ønskjer å oppnå, og kva faktorar som vil vere med å styre og påverke desse ønskja.
I det daglege arbeidet inngår også ei mengd driftsoppgåver som over tid er med på å utvikle vår organisasjon i ønskja retning. Desse er ikkje teke med i verksemdplanen.

Verksemdplanen har vorte rullert og politisk handsama annakvart år frå hausten 2010. Kvar seksjon i oppvekst er integrert i denne overordna planen, og har derfor ikkje ein eigen plan.

Verksemdplanen skal seie noko om:

KVA vi skal drive med
KVEN vi er til for
KVA visjon og mål vi skal jobbe mot
KVA verdiar som skal prege oss
KVA levereglar og rolleavklaringar ein skal ha.

2. Nasjonale og lokale føringar

- Opplæringslova med føreskrifter (http://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61)
- Generell del av læreplanen/læringsplakaten (http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/Generell-del-av-lareplanen/)
- Kunnskapsløftet 2006 (http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/)
- Fagplaner i Kunnskapsløftet 2006 (http://www.udir.no/Lareplaner/Finn-lareplan/)
- Kvalitetsvurderingssystemet (Sjekkliste kvalitetssystem)
- Plan for kompetanseutvikling i Sør-Fron kommune
- Lokale læreplanar i alle fag
- Skulens ordensreglar (Forskrift om felles ordensreglement i skulane i Sør-Fron)
- Plan for godt skulemiljø
- Lov om barnehagar (http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64)
- Rammeplan for barnehagen (http://www.udir.no/Barnehage/Rammeplan/Rammeplan-for-barnehagens-innhold-og-oppgaver/)
- Stortingsmelding nr.41 (2008-2009) *Kvalitet i barnehagen* (http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2008-2009/stmeld-nr-41-2008-2009-.html?id=563868)
- Stortingsmelding nr. 16 (2006-2007) ”*…og ingen sto igjen*”. *Tidlig innsats for livslang læring* (http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2006-2007/stmeld-nr-16-2006-2007-.html?showdetailedtableofcontents=true&id=441395)
- Stortingsmelding nr. 31 (2007-2008) *Kvalitet i skolen* *(http://www.regjeringen.no/pages/2084909/PDFS/STM200720080031000DDDPDFS.pdf)*

- Stortingsmelding nr. 44 (2008-2009) *Utdanningslinja* (http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2008-2009/stmeld-nr-44-2008-2009-.html?showdetailedtableofcontents=true&id=565231)
- Melding til Stortinget nr.19 (2009-2010) *Tid til læring* (http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2009-2010/Meld-St-19-20092010.html?showdetailedtableofcontents=true&id=608020)
- Melding til Stortinget nr. 22 (2010-2011) *Motivasjon – Mestring – Muligheter* (http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2010-2011/meld-st-22-2010--2011.html?showdetailedtableofcontents=true&id=641251)
- Lov om arbeidsvern og arbeidsmiljø (http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-62)
- Vedtekter for kommunale barnehagar og SFO i SF
- Føreskrift om internkontroll, HMS (http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1996-12-06-1127)
- Føreskrift om miljøretta helsevern i barnehagar og skular mv. (http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1995-12-01-928)
- NOU 2015: 2 - Å høre til
- Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø
- NOU 2014: 7 - Elevenes læring i fremtidens skole
- Et kunnskapsgrunnlag
- NOU 2012: 1 - Til barnas beste
- Ny lovgivning for barnehagene
- NOU 2010: 7 - Mangfold og mestring
- Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet
- **Meld. St. 22 (2010 – 2011) - Motivasjon – Mestring – Muligheter**
  Ungdomstrinnet
- Kommuneplan
- Årsplan for barnehagen i Sør-Fron
- Plan/ rutinar for overgang barnehage - skule
- Beredskapsplan for oppvekst
- Plan for gjennomføring av nasjonale prøver
- Trafikksikkerheitsplanen
- IKT-plan for barnehage og skule http://sorfron.iktplan.no/
- Tilsynsplan
- Plan for godkjenning av barnehagar
- Plan for 3K-samarbeidet
- Aktivitetsplan for skular, SFO og barnehagar
- Felles møteplan for personalet
- Felles møteplan for leiarar
- Arbeidsplanar for lærarane

3. Visjon og verdiar

3.1 Overordna visjon for skular og barnehagar i Sør-Fron

Trivsel og læring for alle

3.2 Verdiar

kvalitet
respekt
inkludering
relasjonar

(Ctrl + klikk så kjem du til www.udir.no med tekst knytt til våre verdiar.)

4. Dei faglege og kvalitative måla vi ønskjer å oppnå

Med bakgrunn i Kommuneplanen sin samfunnsdel, årsplan for barnehagen, gjeldande rammeverk for grunnskule og barnehage, opplæringslova og barnehagelova, vil dette leggje føringar for dei faglege og kvalitative måla vi ønskjer å oppnå for våre skular og barnehagar.

Faglege og kvalitative mål for barnehage, SFO og skule i Sør-Fron kommune:

4.1 Felles pedagogisk plattform

- Barnehage og skule har ei pedagogisk plattform i Sør-Fron kommune.
- Pedagogisk plattform skal vere ein vegvisar for dei pedagogiske prioriteringane i oppvekstavdelinga.
- Pedagogisk plattform skal hjelpe og rettleie dei tilsette i arbeidet sitt.
- Pedagogisk plattform er grunnlaget for arbeidet i klasserommet og på barnehageavdelinga.
- Pedagogisk plattform skal danne grunnlaget for samarbeid på barnehageavdelinga, i skulen og mellom dei tilsette.

Skule og barnehagane i Sør-Fron kommune ønskjer å ha ein tydeleg og felles profil. Oppvekstavdelinga arbeider mot felles mål og ein høg kvalitativ standard. Opplæringa skal utvikle elevane sitt totale læringsutbyte slik at dei opplev meistring i kvardagen og kan strekkje seg mot nye mål.

I oppvekst har vi som mål å ha:

- trivsel og eit godt læringsmiljø
- tydeleg klasseleiing
- eit sterkt læringstrykk
- fokus på tidleg innsats
- lett tilgjengelege læringsressursar
- gode overgangar mellom barnehage og skule og mellom hovudstega i
- utdanningsløpet.
- eit godt samarbeid med foreldre og barn

- eit godt samarbeid med våre samarbeidspartnarar
- ein skule- og barnehagekvardag som legg til rette for ein sunn og god livsstil for alle barn i Sør-Fron
- ein skule og barnehage som er ein god kulturformidlar for barna i Sør-Fron

Elevane skal gjennom grunnskuleopplæringa tileigne seg grunnleggjande ferdigheiter gjennom tilpassa opplæring. Dei grunnleggjande ferdigheitene er i læreplanen definert som:

- å kunne uttrykkje seg munnleg
- å kunne uttrykkje seg skriftleg
- å kunne lese
- å kunne rekne
- å kunne bruke digitale verkty

Elevane skal i tillegg utvikle samfunnsengasjement, gode vanar og sosiale ferdigheiter.

4.2 Rammefaktorar

Skulane og barnehagane i Sør-Fron kommune har som mål å ha ein kostnadseffektiv tenesteproduksjon som er på line med same kommunegrupper. Skulane og barnehagane i Sør-Fron skal ha skule- og barnehageanlegg som er eigna for den verksemda dei skal drive (§ 9a-2 oppl), og dei skal ha godkjenningar og vedlikehald etter gjeldande lover og regelverk. Skulane og barnehagane driv eit kontinuerleg og systematisk arbeid for å fremje helse, miljø og tryggleik. (§9a-4).

Vi har som mål at:

- Alle bygningar og uteområde skal gje rom for elevane og barna sin tryggleik, helse, trivsel og læring.
- Det skal vere rom for mangfald
- Alle skal oppleve meistring.
- Alle bygningar og uteområde skal vere godkjende etter gjeldande lover og forskrifter.
- Alle skal ha arbeidsplassar som er godkjende etter gjeldande lover og forskrifter.

Det som skal gje oss grunnlag for vurdering av dette er:

- Rapportar frå eksterne tilsyn
- Barnehage- og skulebygningar – status vedlikehald (inkl. rapport frå teknisk eining)
- Miljøretta helsevern (godkjenning)
- Referat frå skulemiljøutvala og samarbeidsutvala
- Vernerunderapportar
- Hovudavtale
- Bedriftshelseteneste

4.3 Kompetanse

Skulane og barnehagane i Sør-Fron har som mål å ha tilsette med høg kompetanse. Kommunen legg til rette for at alle skal få vidareutdanning etter dei nye kompetansekrava i grunnskulen. (Kompetanse for kvalitet 2016)
For Sør-Fron kommune er det viktig at leiarane i barnehage og skule tek vidareutdanning innan leiing.
For at pedagogane skal halde seg fagleg oppdaterte, har Sør-Fron kommune nytta den statlege ordninga med finansiering av vidareutdanning. Sør-Fron kommune har som mål at to til tre lærarar skal ta vidareutdanning kvart år gjennom denne ordninga. Oppvekstavdelinga og skulane prioriterer faga matematikk, engelsk og norsk.

4.4 Læringsmiljø § 9A-3 Opplæringslova

Skulane har som mål å ha eit godt psykososialt miljø der den enkelte elev opplev tryggleik og sosial meistring. Det skal vere nulltoleranse mot mobbing og diskriminering i skulane i Sør-Fron kommune.

Konfliktar blir handterte på lågast mogleg nivå. Vi har som mål at elevane er aktive deltakarar i sitt eige læringsmiljø.

Elevundersøkinga har synt at det er lite mobbing og høg grad av trivsel i skulane i Sør-Fron. For å oppretthalde dette, er det viktig at ein jobbar målretta med haldnings-skapande arbeid.

4.5 Mål for førebygging av mobbing

- Bruke aktivt «Plan for eit godt og inkluderande skulemiljø»
- Skape trygt læringsmiljø for alle elever/barn
- Oppretthalde trivselsleiarar i barneskulane
- Fokus på trivsel i barnehagen
- Haldningsskapande arbeid i barnehage og skule
- MOT i ungdomsskulen
- Ha gode rutiner for å behandle enkeltsaker
- Alle skulane har elevråd og skulemiljøutval
- Alle skulane gjennomfører elevundersøkinga kvart år.
- Foreldre- og lærarundersøkinga blir gjennomført annakvart år
- Alle skulane evaluerer funn frå undersøkingane
- Elevsamtaler minimum to gonger i året
- Barnesamtalar i barnehagen
- Foreldresamtalar minimum to gonger i året
- Brukarundersøkingar blir gjennomførte på SFO og i barnehagen

4.6 Tilpassa opplæring § 1-3 Opplæringslova

Alle elevar har rett til tilpassa opplæring (§1-3). Det vil seie at opplæringa skal tilpassast eleven sine føresetnader. Det er i lova gitt at kommunen skal sørgje for at den tilpassa opplæringa i norsk, matematikk og engelsk skal innebera særleg høg lærartettleik på 1. – 4. steg. Dette skal særleg rettast mot elevar med låge ferdigheiter i lesing og rekning. Lærarar må ha god kjennskap til den enkelte eleven sine sterke sider, og kunne bruke varierte undervisningsstrategiar og metoder.
Skulen sine rammer gjev rom for stor grad av tilpassing slik at elevane får moglegheit til å lære på eigne premissar. Ressursar er elles bundne opp i vedtak om spesialundervisning.

Det er eit mål at:

- Det føreligg god dokumentasjon for vurdering for læring.
- Det føreligg god dokumentasjon for fastsetjing av standpunktkarakterar i 10. klasse.
- Gutar og jenter skal ha like moglegheiter for å oppnå gode resultat.

Det er frå sentralt hald lagt opp til systematisk kartlegging på småskulesteget av elevane si kompetanse innanfor basisferdigheiter i rekning og lesing. I tillegg er det Nasjonale prøver for 5., 8. og 9. klasse i rekning, lesing og engelsk. Med bakgrunn i det datagrunnlaget som kjem fram, er det eit mål at skulane driv systematisk kvalitetsutviklingsarbeid ved å følgje opp resultatet ved eigen skule.

Vurdering av eleven si læring skal skje systematisk og i tråd med opplæringslova. Det er fokus på at lærarar skal gi «framovermeldingar» og knytte til mål i Kunnskapsløftet. Standpunktkarakterar i 10. klasse er sluttvurdering og skal relaterast til måla i Kunnskapsløftet. Kjenneteikn for måloppnåing bør vere klåre og godt kommuniserte til elevar og føresette.

4.7 Grunnlag for vurdering

Sør-Fron kommune har som mål at:

- Det skjer ei systematisk kartlegging av barna/eleven
- Behovet for særskilt norskundervisning blir kartlagt
- Det skal setjast inn tiltak tidleg, både i skule og barnehage
- Talet på enkeltvedtak for spesialundervisning skal gå ned
- Det skal vere god samanheng ved alle overgangane frå barnehage til vidaregåande skule
- Det skal være god oversikt over lærartettleik og vaksentettleik, talet på barn/elevar ved den enkelte barnehage/skule, og over talet barn/elevar som får spesialundervisning (har alternativ opplæringsplan - IOP)

4.8 Opplæring i lesing, skriving, rekning og engelsk.

Alle elever som følgjer fag og læreplaner i Kunnskapsløftet, skal meistre måla i lesing og skriving, matematikk og engelsk på det enkelte trinn.
Overordna mål for elevar i Sør-Fron kommune på nasjonale prøver:

- På 5. trinn skal gruppa som er på meistringsnivå 1 vera mindre enn 10 %
- På 5. trinn skal gruppa som er på meistringsnivå 3 vera meir enn 10 %
- På 8. trinn skal gruppa som er på meistringsnivå 1 og 2 være mindre enn 15 %
- På 8. trinn skal gruppa som er på meistringsnivå 4 og 5 vera meir enn 20 %
- På 9. trinn skal elevgruppa ha minst like stor framgang som det nasjonale snittet, dvs. 0,3 poeng framgang
- Grunnskulepoeng skal liggje over 38 i snitt

Det å kunne lese godt er ein føresetnad for å meistre andre fag i skulen, og det gjev eit godt grunnlag for meistring seinare i livet. Erfaringsvis ser ein at det er god investering å setje inn tiltak tidleg, og at ein må halde oppe det faglege «trykket» gjennom heile barnehage- og skulegangen. Det er eit mål at alle lærarar i alle fag må ha fokus på lesing og studieteknikk. I barnehagen er det viktig med høgtlesing og ein aktiv bruk av bøker i kvardagen. Barnehagen bør arbeide for å ha eit godt utval av nynorskbøker til bruk på avdelingane.

Vurderingsindikatorar:

- Kartleggingsprøver
- Resultata av Nasjonale prøver
- Lærarløftet – På lag for kunnskapsskolen (Kunnskapsdepartementet, 2014)
- Læremidla/tilgang til hjelpemiddel
- Læraren si kompetanse i faga og i lesing og lesestrategiar spesielt
- Eksamenskarakterar (10 kl.)
- Standpunktkarakterar
- TRAS-skjema
- Alle med
- IOP og årsrapportar

4.9 Digital kompetanse

Sør-Fron kommune har som mål at IKT er integrert i alle fag. Alle barn i Sør-Fron kommune skal få digital kompetanse som gjer at dei kan nyttiggjere seg IKT i tidleg alder. Tilgjengelege sett med datamaskiner og i-pad til skular og barnehagar er eit viktig mål. Det er installert digitale tavler i alle basisrom på skulane, og lærarar får opplæring i bruk av dette. Vi har som mål at barnehagane får digitale tavler i alle avdelingar.
Sør-Fron kommune har som mål at digital opplæring følgjer IKT-planen, og at denne er inkludert i alle lokale fagplanar. IKT-planen for Sør-Fron er vedteke i kommunestyret i desember 2013. IKT-planen for barnehagane blir ferdig i løpet av 2014, og følgjer same mal og progresjon som skulen sin plan.

Vi har som mål at:

- Rutiner for innkjøp/oppgradering/vedlikehald blir laga.
- Plan for opplæring følgjer mal i http://sorfron.iktplan.no/
- Vi skal leggje til rette for at barna/elevane kan nytte digitale hjelpemiddel for å innhente
- kunnskap og gjennomføre arbeidsoppgåver.
- Digitale ferdigheiter skal bli integrert i kvardagen i både skule og barnehage
- Vi skal bruke *It´s Learning* som pedagogisk verkty og som kommunikasjon med elevar
- og foreldre/føresette.

Vurderingsindikatorar:

- Lokale læreplanar som inkluderer kompetansemål for digital kompetanse
- Kartlegging av eleven si kompetanse
- Kartlegging av tilsette si kompetanse
- Oversikt over maskinparken gjennom eigna datasystem

4.10 Medverknad

Samarbeid mellom skule/barnehage og heim byggjer på tillit og kommunikasjon mellom likeverdige partar. Det er viktig at barn og foreldre/føresette er aktive medspelarar i det enkelte barn si læring og læringsmiljø både i barnehage og skule. Sør-Fron kommune har som mål at:

- Det er 100 % oppmøte til utviklingssamtaler/foreldresamtaler
- Elevane deltek i planlegging og vurdering av si eiga læring
- Barn i barnehagen har rett til medverknad
- Informasjon om nasjonale prøver og kartleggingsprøver og resultatet av desse er tydelege og skapar rom for dialog
- Skulane/barnehagane har aktive og engasjerte FAU/SMU/SU
- Foreldreskulen bør vidareførast
- Alle skular har elevråd

4.11 Kvalitetsvurderingssystem om krav i opplæringslov og forskrifter

Oppvekst i Sør-Fron kommune har som mål at:

- Skulen bruker elevane sitt læringsresultat som utviklingsgrunnlag for skulen, klassa og eleven.
- Skulen har ein god praksis for elevvurdering slik at eleven sitt læringsutbyte blir auka.
- Skulen skal bruke læringsresultata for å skape betre kvalitet i skulen.

- Skulen og barnehagane skal ha gode rutiner som sikrar at krav i lov og føreskrifter blir følgde opp.

Oppvekst har vedteke eit system for kvalitetsvurdering etter § 13-10 i Opplæringslova. Det er her forventa at skulane og barnehagane følgjer opp krava i dette med tanke på å ha gode rutiner for oppfølging av lovverket, vurdering av skulen sitt læringsmiljø og læringsresultat, vurdering av barnehagen sitt leikemiljø (Sjekkliste kvalitetssystem, Tilstandsrapporten)

4.12 Måloppnåing i kvalitetsvurderingssystemet

For å kunne vite om vi lykkast, må vi være systematiske i vårt vurderingsarbeid over tid.

I tillegg til undervegs- og sluttvurdering på elevnivå, vil skulen drive vurdering gjennom:

Barn/elevnivå:

- Resultata frå obligatoriske kartleggingsprøver i lesing, skriving og matematikk
- Nasjonale prøver
- Tilbakemelding frå elevar og føresette i elevsamtaler og utviklingssamtaler
- Elevundersøkinga
- Eksamensresultat/grunnskulepoeng

Tilsettenivået:

- Medarbeidersamtaler
- Fagevalueringar/tilbakemeldingar frå læraren
- Skulebasert vurderingsarbeid
- Ståstedsanalysen

Skule- og barnehagenivået:

- Nasjonale brukerundersøkingar (elevundersøkinga og foreldreundersøkinga)
- Elevprestasjonar – karakterstatistikk
- Vernerunde/HMS
- Evaluering/rapportering av prosjekt
- Evaluering av verksemdplan
- Årsreknskap
- Årsplan
- Tilstandsrapport
- Styringsdialog med kommunalsjef
- Ekstern vurdering, tilsyn m.m.
- Barnehagerapportering
- GSI-data (Grunnskolestatistikk)
- Tilsyn i barnehagane i samarbeid med 3k (Ringebu, Nord Fron og Sør Fron)

5. Kommunale satsingsområde

5.1 Arbeid med barna/ elevane sitt læringsmiljø

Skule

Klasseleiing:
Ei proaktiv og relasjonsorientert klasseleiing som lyttar til eleven er viktig for god undervisning. Dette er ferdigheiter lærarane gradvis vil tileigne seg i utviklingsorienterte skulemiljø, der lærarane samarbeider og heile tida vurderer verknaden av det dei gjer. Under slike vilkår vil også elevene bli stimulerte til å engasjere seg og til å delta i aktivitetane. Dette er viktig i all tilpassa opplæring, også i ei opplæring som kombinerer praktiske og teoretiske tilnærmingar i eit utvida læringsrom. Da vil lærarane i Sør-Fron leggje et godt grunnlag for eleven si læring og heilskaplege danning.

Elevrelasjonar:
Skulen skal ikkje berre sjå til at elevane får skulefaglege kunnskapar, men også bidra til at elevane utviklar seg sosialt og personleg. Vennskap og sosial deltaking er viktige faktorar for trivsel i kvardagen, og ikkje minst for eleven si utvikling og læring.

Heim-skulesamarbeid:
Eit nært og forpliktande samarbeid mellom heim og skule er avgjerande for å realisere dei felles oppgåvene lærarane og foreldra har.

Grunnleggjande prinsipp samarbeidet bør byggje på:

Samarbeidet lykkast som regel best om føresette og lærarar framstår som eit *vi* med tydelege felles målsettingar.

- Læraren og føresette bør oppfatte kvarandre som likeverdige deltakarar i samarbeidet og møte kvarandre med respekt.
- Læraren og føresette bør i samarbeidet blant anna sjå på kvarandre som ein ressurs i barnet sin oppvekst.
- Samarbeidet mellom heim og skule er gjensidig forpliktande for alle, og skal innehalde både informasjon, dialog og medverking.

Vi skal ha fokus på foreldremøta og elev/ foreldresamtalene. ”Foreldreskulen” er eit positivt og viktig bidrag.

Organisasjon og leiing:

Alle skulane i Sør-Fron bør framstå som profesjonelle læringsfelleskap, der både skuleleiinga, lærarane og andre tilsette utviklar seg ut frå felles mål og til beste for elevane.
Endrings- og utviklingsarbeid i skulen handlar m.a. om å etablere eit profesjonelt læringsfelleskap der alle tilsette utviklar seg ut frå felles mål og til beste for elevane i Sør-Fron. Eit slikt profesjonelt læringsfellesskap byggjer på tre grunnleggjande vilkår og kvar av desse har betydelege konsekvensar for lærarar og skuleleiarar.

De tre vilkåra er:

- Alle elevar skal ha eit høgast mogleg læringsutbyte ut frå føresetnadane
- Skuleleiarar og lærarar må alle samarbeide nært om læring og undervisning
- Utvikling av ein læringskultur i skulane i Sør-Fron

Barnehage

Barnet sin trivsel:

Barnehagane i Sør-Fron har barn sin trivsel som satsingsområde. Barna skal oppleve glede og trivsel saman med andre barn i kvardagsaktivitetar, leik og læring i barnehagen. Barn er relasjonsorienterte og meiningsskapande heilt frå dei kjem til verda. Barnehagebarna er sosiale aktørar som sjølve medverkar til eiga og andre sin læring og trivsel.

Vennskap er viktig for barn i alle aldrar. Å vere vener er å møtast i eit forhold der den enkelte opplever seg som godteken og verdsett for akkurat den han eller ho er.

Barnehagane arbeider jamnleg med personalutvikling. Styrarar og pedagogar er utviklingsorienterte og barnehagane har fokus på dette i kvardagen. Dette er sentralt å sette fokus på i forhold til at det skal vere kvalitet på arbeidet i barnehagen.

Barn treng omsorgspersonar som er i stand til å sjå og forstå kommunikasjonssignala deira. Vaksne skal delta aktivt og utviklingsstøttande i kvardagen til barnehagebarna. Barna si relasjonsbygging, deira relasjonar og det sosiale samspelet dei imellom må vera i fokus.

Mål med barn sin trivsel:

- Å utvikle eit trygt og godt psykososialt miljø, og arbeide mot mobbing og diskriminering.

Heim – barnehage:

Samarbeid med barnet sin heim skal liggje til grunn for drifta. Alt barnehagen gjer, skal ha barnet sitt beste som grunnlag, og eit nært samarbeid med heimen er viktig for å støtte barnet si utvikling. Relasjonen mellom barnehage og heim må vera prega av openheit og respekt.

- Barnehagetilsette og føresette bør oppfatte kvarandre som likeverdige deltakarar i samarbeidet og møte kvarandre med respekt.
- Barnehagetilsette og føresette bør i samarbeidet blant anna sjå på kvarandre som ein ressurs i barnet sin oppvekst.
- Samarbeidet mellom heim og skule er gjensidig forpliktande for alle, og skal innehalde både informasjon, dialog og medverknad.

Barnehagane har fokus på foreldremøta og foreldresamtalene. Dette er viktig for å ha samarbeid med foreldra/føresette.

Leselyst og bruk av bøker er i fokus for barnehagane. Det er viktig å ha nysgjerrigheit for bøker for å utvikle språket. Ei god språkutvikling er viktig for barn både på kort og lang sikt. Evna til å bruke språket er avgjerande for korleis barn kan kommunisere med vaksne og med andre barn, korleis dei kan setje ord på erfaringar, fortelje om noko viktig, diskutere og reflektere saman med andre.

Dokumentasjon:

Barnehagen ønskjer å utvikle dokumentasjon som metode for å utvikle kvaliteten i barnehagen. Det er viktig med felles forståing av dokumentasjon og systematisk arbeid over tid.

5.2 Ungdomsskulesatsinga

Stortinget behandla stortingsmeldinga om ungdomstrinnet **Meld. St. 22 (2010 – 2011)** ***Motivasjon – Mestring – Muligheter*** **i januar 2012, jf. Innst.145 S.** Meldinga signaliserer vidareutvikling av ein mangfaldig og inkluderande felles skule. Den sentrale bodskapen er at eit meir praktisk, variert, relevant og utfordrande ungdomstrinn skal auke eleven sin motivasjon og læring.

Regjeringa tek tre hovudgrep som skal bidra til dette:

- innføring av valfag
- auka fleksibilitet gjennom endring i fag- og timefordeling
- satsing innanfor denne strategien

Statistikk og forskning viser at eleven sin motivasjon for læring er lågast på ungdomstrinnet. Mange elevar opplev at skulekvardagen er keisam og monoton. Dette fører ofte til at elevar sakkar akterut i læringa og at ein del av dei aldri fullfører vidaregåande opplæring.

Ungdomsskulesatsinga gjev tilbod om støtte til lokalt utviklingsarbeid i klasseleiing, rekning, lesing og skriving. I arbeidet med å variere arbeidsmåtane på ungdomstrinnet er klasseleiing, rekning, lesing, og skriving prioriterte satsingsområde.

Sentrale tiltak er:

- skulebasert kompetanseutvikling i klasseleiing, rekning, lesing og skriving for lærarar og skuleleiarar
- utvikling av god klasseleiing og god undervisning i rekning, lesing og skriving
- bistand og tilrettelegging for lokalt utviklingsarbeid
- nettverk for erfaringsutveksling og profesjonsfellesskap

Sør-Fron ungdomsskule har rekning som satsingsområde ut skuleåret 2015-2016.

5.3 Vurdering for læring

Sør-Fron kommune er deltakar i den nasjonale satsinga «*Vurdering for læring*» i perioda 2014-2016. Vår målsetting er å vidareutvikle læraren sin vurderingspraksis gjennom auka kompetanse og forståing for vurdering som reiskap for læring. I satsinga reflekterer lærarane over eigen vurderingspraksis, delar erfaringar med andre i lærande nettverk og utforskar nye måtar å vurdere på.

Mange studiar har vist at vurderingspraksis kan både hemme og fremje læring i skulen. Når vurdering av elevarbeid blir brukt som grunnlag for vidare læring og for å utvikle kompetanse, er det vurdering for læring. Dette inneber at vurderingsinformasjon skal ein bruke til å justere eiga læring og undervisningsopplegg undervegs. Vurdering for læring er all vurdering som blir gjeven undervegs i opplæringa og som bidreg til å fremje læring.

Det er særleg fire forskningsbaserte prinsipp som er sentrale i vurderingsprosessar som har til formål å fremje læring.

Elevar sine føresetnader for å lære kan bli styrka dersom dei:

- Forstår kva dei skal lære og kva som er forventa av dei.
- Får tilbakemeldingar som fortel dei om kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen.
- Får råd om korleis dei kan forbetre seg.
- Er involverte i eige læringsarbeid ved mellom anna å vurdere eige arbeid og
- utvikling.

Desse prinsippa er nedfelt i forskrift til opplæringslova som rettar for elever. Prinsippa kan bidra til at både lærarar og elevar får moglegheit til å påverke undervisninga ved hjelp av kommunikasjon og dialog

Sjå www.udir.no/vfl for meir informasjon om vurdering for læring.

5.4 Lokalt læreplanarbeid

Lokale læreplanar inneheld

- formål
- hovudområde/struktur
- kompetansemål fordelt på årssteg
- grunnleggjande ferdigheiter
- krav for sluttvurdering

Lokalt arbeid med læreplanar handlar om meir enn å utvikle éin lokal plan for eitt fag. Lokalt arbeid med læreplanar må vera ein kontinuerleg og systematisk prosess som skal bidra til at det lokale handlingsrommet blir utnytta og at elevane får den opplæringa dei etter regelverket har krav på.

Arbeidet heng derfor saman med:

- Skuleeigar sitt ansvar for at krav i opplæringslova med føreskrifter, her under læreplanar og arbeid med læringsmiljø, blir oppfylte.
- Skuleeigar sitt ansvar for jamleg å vurdere i kva grad organisering, tilrettelegging og gjennomføring av opplæringa medverkar til å nå måla som er fastsette i LK06.
- Undervisningspersonalet sitt ansvar for å sikre at planlegging, gjennomføring og vurdering av opplæringa byggjer på LK06.
- Skulen sitt breie mandat slik det er gjeven i LK06 gjennom Generell del, prinsippa for opplæringa og læreplanar for fag.

6. Desse samarbeider oppvekst med:

- Kunnskapsdepartementet
- Utdanningsdirektoratet
- Høgskulen i Lillehammer
- Fylkesmannen i Oppland
- Oppland fylkeskommune
- Vinstra vidaregåande skule
- Den kulturelle skulesekken
- Fron kulturskule
- Lillehammer kunstmuseum
- Ringebu prestegard og stavkyrkjeutstilling
- Gudbrandsdalsmusea
- 3K-samarbeidet
- Barne- og familietenesta (PPT og Barnevern)
- Lensmannen i Midt-Gudbrandsdal
- Helsesyster/skulelege
- Lokalt næringsliv
- SePu
- KoRus
- MOT
- Bedriftshelsetenesta
- FAU/ SU/ SMU på skular og i barnehagar
- KFAU
- GIAX
- Flatmoen jobb og aktivitetssenter